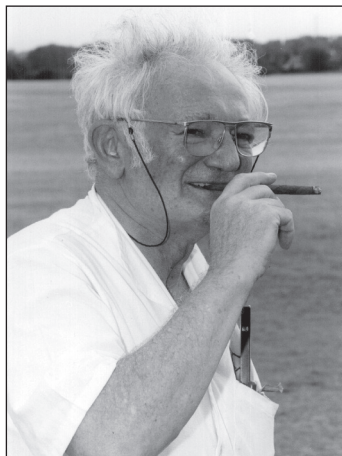

Erdős Gyula
(1936–)

1936. március 3-án született Budapesten. Az Orvostudományi Egyetemen 1960-ban szerzett általános orvosi diplomát. Végzés után Miskolcra, a Megyei Kórházba került, „általános orvos központi gyakornoknak”. 1962-ben többszörös gerincsérv és ebből fakadó végtagbénulás miatt – egészségi állapotának rendeződése ellenére – fel kellett adnia (agy)sebészi álmait. Budapestre visszatérve a közegészségügy területén igyekezett elhelyezkedni. Álláskeresése során azonban sem az OKI, sem az OÉTI, sem a Fővárosi KÖJÁL esetében nem járt sikerrel. Később kiderült a sikertelensége hátterében az egyetem minősítésének két mondata állt („Politikailag szemben áll velünk, az 1956-os ellenforradalmi eseményekben is a legaktívabb hangadó volt. Kozmopolita, nagypolgári beállítottságú.”). Végül – Kapovits Antal közbenjárásával – a Fővárosi Takarító Vállalat Kártevőirtó részlegénél sikerült munkába állnia, mint diszpécser-parazitológus. A kártevőirtás világába lépve 1963-ban egészségügyi gázmesteri szakképesítést szerzett. Ekkor ismerkedett meg Makara Györggyel, akivel meghitt, atyai és baráti kapcsolata alakult ki. A Fővárosi Takarító Vállalatnál időközben megbízták a Kártevőirtó részleg operatív irányításával. Makara György a közegészségügy-járványügy vezető intézményében, az Országos Közegészségügyi Intézetben (OKI) újonnan létrehozott és általa vezetett Fertőtlenítéskutató DDD-osztály munkatársai közé hívta. Erdős a felkérést örömmel vette és arra erkölcsi és szakmai szempontból egyaránt komoly perspektívaként tekintett. Kezdetben mellékállásban dolgozott, Zoltai Nándor irányítása alatt – többek között – az 1964-es komoly szúnyogártalom elleni védekezés országos koordinálásán, illetve a földi melegködképzés technológiájának hazai bevezetésén. Az OKI főállású tudományos munkatársa 1966-ban lett. Az osztályon létesített operatív csoport Erdős irányításával szükség esetén, árvízi helyszíneken látta el a fertőtlenítési, illetve légy- és szúnyogirtási feladatokat. A csoport tevékenysége ebben az időben kiterjedt többek között a Balaton és a Velencei-tó lakott területeinek

földi melegköd-képzéssel történő szúnyoggyérítésére (1967–1969), cigánytelepek tetűmentesítési rendszerének kialakítására (1972) is.

1975-ben a DDD-tevékenység, a fertőtlenítéssel-sterilizálással és az egészségügyi kártevőkkel kapcsolatos feladatok szétválasztása, önálló laboratóriumokba történő szervezésekor Erdős Gyula a Dezinszekciós és deratizációs laboratórium vezetője lett. A laboratórium 1984-ben történt osztállyá szervezés után nyugdíjazásáig, 2001-ig ugyanott osztályvezető főorvosként dolgozott. Az intézet munkájában 2001–2011 között szaktanácsadó főorvosként vett részt. Időközben közegészségtan-járványtani és toxikológusi szakorvosi képesítést, környezetvédelmi szakmérnöki oklevelet, műszaki doktori címet is szerzett, 1970–2001 között ellátta az OKI/OEK és az OTH üzemorvosi teendőit, vezette a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, továbbá 1981 óta egészségügyi kártevőirtás, gázosítás témakörben igazságügyi szakértői tevékenységet lát el. Oktató tevékenységet 1966-tól végez, 1984-ben címzetes főiskolai docens lett. 1966 óta folyamatosan közreműködik a szakterületét érintő valamennyi jogszabály megalkotásában.

Az önálló laboratórium, majd osztály szerteágazó feladatrendszerében csak egy szelet volt a csípőszúnyogokkal kapcsolatos tudományos és gyakorlati tevékenység, mégis az számos jelentős eredményt szolgáltatott. Ezek közül kiemelendő a részvétel a légi szúnyogirtás rendszerének a Balaton üdülőövezetében történő kialakításában (1976), a Szuku szúnyog- és kullancsriasztó szer kifejlesztése (1980), a részvétel a terepjárón elhelyezett rovarirtó-fertőtlenítő berendezés fejlesztésében (1983), valamint a részvétel a biológiai szúnyoglárva-irtás gyakorlati rendszerének kidolgozásában és a *Bacillus thuringiensis var. israelensis* hatóanyagú szerformák országos bevezetésében (1988–1990).

Erdős Gyula a kezdetektől jelentős mértékben kiveszi részét a tájékoztatás fórumainak megteremtésében is. Koncz Ágnessel közösen alakították ki a 2010-ben már 27. kiadást megért „Tájékoztató az engedélyezett irtószerekről és az egészségügyi kártevők elleni védekezés szakmai irányelveiről” című OKI/OEK kiadvány optimális szerkezetét. 2001-ben Szlobodnyik Judit közreműködésével útjára indította az egészségügyi kártevők elleni gyakorlati tevékenység szakmai irányelveit összefoglaló legfontosabb kiadványt, az Epinfo Módszertani levélsorozatot. Munkáját számtalan kitüntetéssel ismerték el, melyek közül legjelentősebb a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt (2003).

A hatalmas munkabírási, a széleskörű tevékenység, a műhelyteremtő szándék és képesség mellé társuló lobbanékonyág és vehemens gesztikulációk együttesen teszik Erdős Gyulát a hazai csípőszúnyog-gyérítés mindenki által ismert és elismert Doktoréjává.

(Erdős Gyula önéletrajzi írásának felhasználásával.)

* * *